

नस्तः नासिकायां ॥ २४ ॥ २५ ॥ २६ ॥ २७ ॥ २८ ॥ २९ ॥ कतक ० ॥ ८४ ॥ इति रामा ० वा ० यु ० द्विनवतितमः सर्गः ॥ ९२ ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥ अथ रावणवृत्तांतमाह ॥ तत इत्यादि ॥ सचिवा अवशिष्टसुपार्श्वादिमंत्रिणः अवज्ञाय अवक्षिप्ता ज्ञा ज्ञानं यस्य तस्मै पुत्रवधवृत्तांतज्ञानरहितायेत्यर्थः ॥ तीर्थस्तु अवज्ञाय अभिज्ञाय

एवमुक्तः सरामेण महात्मा हरियूथपः ॥ लक्ष्मणा यददौ नस्तः सुषेणः परमौषधं ॥ २४ ॥ स तस्य गंधमाघाय विशल्यः समपद्यत ॥ तदा निर्वेदनश्चैव संरुद्धप्राण एव च ॥ २५ ॥ विभीषणमुखानां च सुहृदां राघवाज्ञया ॥ सर्वानरमुख्यानां चिकित्सां करोत्तदा ॥ २६ ॥ ततः प्रकृतिमापन्नो हतशल्यो गतक्लमः ॥ सौमित्रिर्मुमुदे तत्र क्षणेन विगतज्वरः ॥ २७ ॥ तदैव रामः प्लवगाधिपस्तथा विभीषणश्चर्क्ष पतिश्च वीर्यवान् ॥ अवेक्ष्य सौमित्रिं मरोगमुत्थितं मुदा ससैन्याः सुचिरं जहर्षिरे ॥ २८ ॥ अपूजयत्कर्मसलक्ष्मणस्य सुदुष्करं दाशरथिर्महात्मा ॥ बभूव हृष्टो युधिवानरेंद्रो निशम्य तं शक्रजितं निपातितं ॥ २९ ॥ इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये युद्धकांडे द्विनवतितमः सर्गः ॥ ९२ ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥ ततः पौलस्त्यसचिवाः श्रुत्वा चेंद्रजितो वधं ॥ आचक्षुरवज्ञाय दशग्रीवाय सत्वरः ॥ १ ॥ युद्धे हतो महाराज लक्ष्मणेन तवात्मजः ॥ विभीषणसहायेन मिषतां नो महाद्युतिः ॥ २ ॥ शूरः शूरेण संगम्य संयुगे ष्वपराजितः ॥ लक्ष्मणेन हतः शूरः पुत्रस्ते विबुधेंद्रजित् ॥ ३ ॥ गतः स परमान् लोकान् शरैः संतप्य लक्ष्मणं ॥ स तं प्रतिभयं श्रुत्वा वधं पुत्रस्य दारुणं ॥ ४ ॥ घोरमिंद्रजितः संख्येकश्मलं प्राविशन्महत ॥ उपलभ्य चिरात्संज्ञां राजारक्षसपुंगवः ॥ ५ ॥ पुत्रशोका कुलोदीनो विललापा कुलेंद्रियः ॥ हाराक्षसचमूमुख्यममवत्समहाबल ॥ ६ ॥

दृष्ट्वा ॥ पूर्वश्रुत्वा पश्चाद्युद्धभूमिं गत्वा प्रत्यक्षीकृत्या च चक्षुरित्यर्थमाह ॥ १ ॥

मिषतां न इति ॥ योद्धुराक्षसैर्दर्शनात् छत्रिन्यायेन बोध्यं मिषतोऽनादृत्येत्यर्थः ॥ २ ॥ विबुधान् देवानिंद्रं च जयतीति विबुधेंद्रजित् ॥ ३ ॥ परमान् लोकान् वीरप्राप्या निति भावः दारुणं शोकजनकत्वात् प्रतिभयं अतिभयं करं ॥ ४ ॥ घोरं तीक्ष्णं ॥ कश्मलं मूर्च्छा ॥ ५ ॥ ६ ॥